

ئاسایشی زمانه‌وانی!

ئاسو عەبدوللەتىف

کە دىيىنە سەر باسکىرىنى كۆمەلى مەدەنى و ديمۇكراسى و دروستكىرىنى نەتەوەي گەورە دەولەتى سەربەخۆى كوردى و فيستيغىل سازىكىرىنى بۇ پارچە كانى دىكەي كوردىستان وەك بلېيى هىچمان نەھېيشتىتىۋە تەنها راگەياندۇنى دەولەتكەمان نەبىت، بەلام ئەمەگەورەترين ناراستى و درۆيە بەرانبەر بەخۆمان و كەل و نەتەوەكەشمان، ئەگىنا ئىيە تائىيەتى نەمانتوانىيە سادەترين ئالقۇزى زمانه‌وانى و زاراوه و ووشەي رەسمەنمان بەھىتىنەوە بارى راست و تاكە ھۆشىيارى و رىكلامىكمان نىيە لە راگەياندۇنى كانىدا بۇ تەنها چەند خولەكىيىش بىت شەوانە ئە و ووشە ھەرەبىانە بگۈرىتەو سەر زمانى كوردى، واتە ئەتواتىن بلىم لەروى فەرەنگى يەوە بەتايىھەتى زاراوه ياسايىي و زاراوه دەولەتى و زانسىتى و فەرماننگەيەكان تەھاوا و ويرانىن تا ئاستى ويرانە، بەعس ھەر بەتەنها كردە بەعەرەبىرىنى گوندو ئەنفالى گوندەكانى نەكىرىدىن بىگە ھاتە ھۆشمان و دەستى بىد بۇ يادەورى مامەلەي رۆژانەي فەرماننگە كانىشمان و لە مالەكانىمانى ئەنسىي (رقم الدار) و تائىيەتاش مال ھەيە ھەر ئەلىت (دارللبيع) چىشتىخانە ھەيە ھەر ئەنسىي (جناح خاص) و تاد.. ھەر كە ئەچىنە فەرماننگە كانى خانو بەرە و زەھۆي و زارو شارەوانى و باج و دەرامەت، ئەوەي بەر گويمان ئەكەويىت و سەرنجمان ئەدىزىت ئە و ووشە و زاراوه ھەرمىيە ناخۆشانەن كە ھەر بە رووكەش لە بەرمان كردىن و بە ناوېرىدىيان خىرا ھىلاكى و ئەم ژوراۋ ژوراۋ مامەلەي ووشەك و رۆتىنياتمانى بە عىسمان بىر ئەكەويىتەو، ئەمە جىڭە لەوەي ئەبىت ئەوە بىزانىن كە بەعس و حکومەتە شۇقىنىيەكانى رابوردو تەمەنى سىياسى خۇيان بە پرۆسەيەكەوە بەسەر بىد كە بەپرۆسەي (تعريب) واتە بەعەرەبىرىنى ناسرا لە سەر ھەموو ئاستەكان تەناتەت دابەزاندىنى ئەم پرۆسەيە بۇ نىيۇ دام و دەزگا و فەرماننگە كان بە شىيە شاقولىيەكەي، بەتايىھەت نوسراوه رەسمىيەكانى بانك و خانوبەرە دادۇرلى، ئەوانەي رۆژانە ھاولاتى لەسەر زارو زمانىيانە بۇ مامەلە كردىن بەلام ئەوەي سەرنجى منى راكيشاوه تائىيەتى (تېبىت حدود) واتە جىگىرلىكىرىنى سنور يان رەنگىرييەنى خانو ئەرزە ئەگەيەنىت، ئەم زاراوه يە بەعەرەبى و بەو شىيە بەرلاوا لە سەر زمانى ئىيە كورد خەبالي منى رۆژنامەوانى راكيشا بۇ چەن دىرىيەك، ئەگەرجى ئىيە بەدرىيەايى مىزۇو گىرۇدەي سىياسەتىكى درىيەخايىەنى دەمارگىرى ناسىيۇنالىزىمى ناوجەكە بۇين لە سەر ئە و پرۆسەي كە پىي ئەوترىت (حدود - سنور) كە تائىيەتى نەمانتوانىيە وەك سروشتنىكى خواكىدو مىزۇوكرد بەپىي خواستە نەتەوەيى و نىشتىمانىيەكانىمان رەنگىرييۇ دىيارى بکەين و بىگە ھەميشە بۇ مان دىيارىكراوه لە لايىن مەساحە شۇقىنى و داگىركەرەكانەوە، ئەمرۇقى ئازادى بۇ ئەبىت ئىيە شەن و كەوى ئە و زاراوه و ووشانە نەكەين؟ يان بۇچى ئەوو و شانە بە لىشاو بەكار ئەھىتىنەوە و ئەينوسين و ئەيللىكىن ئەي حکومەت كارى چىيە؟ ئاخىر ناكىت ئىيە بانگەشەي رەسمەنایەتى زمانى كوردى و بەرەسمىيەت ناسىيى زمانەكەمان بکەين لە سەر ئاستى ھەموو عىراق و كەچى سادەترين ووشەمان نەگۈرۈبىت كە (تەسبىتى حودودو سورەت قەيدو عەقارو سولفەو خەربىتەو تەملىك و وەسل و جنسىيە و عوتنەوە و دەۋائىرۇ چى و چىيە؟ دەست و پەنچە نەرمىرىن و زاخاودانى گوبى ئەم نەوە تازەيە بەو زاراوانە خزمەت بە ھەمان ئە و كولتۇرە شۇقىنىيە ئەكتە كە ھەمو تەمەنى خۆى بەكار ھىينا بۇ پاكتاوى نەزاوۇ فەرەنگى كوردى بە گۈرېنى ناوى سەر شەقام و دوكان و مەنداڭە كانىشمانەوە، بۇيە گرنگە حکومەتى ھەرىم لەم نا ھۆشىاريە بە ئاڭا بىت و لە رىكەي دامەزراوه بەرپىرس و پەيوەندارەكانەوە وەك كۆرى زانىيارى و دەزگا رۆشنېرىيەكان ھەلمەتىك بکات بۇ دارشتنەوە و پاڭزىرىنەوە ئە و وشەو زاراوانە لە ناوهندە رەسمىيەكاندا تا ھىچ نەبىت ھەنگاوىك پاشەكشە بکەين بە سىياسەتى بە عەرەبىرىن لەسەر بەكارھىنانە كوردىيەكەي ئە و زاراوانە، بەدللىيەيە راستكىرىنەوە بە كوردىكىرىنەوە ئە و زاراوانە بەشىكە لە ھەول و كردەي ھۆشىيارى گشتى نىشتىمانى و ئاسايىشى زمانه‌وانىمان تا ئە و رادەيەي بتوانىن پىش ئەوەي كە باس لە دەولەتى كوردى بکەين باسى زمان و زاراوه كانىمان بکەين.